Foto: tan4ikk - Adobe stock

Ani ránu bez Lateránu

V listopadovém kalendáři najdeme, vážení a milí přátelé, možná poněkud zvláštní svátek: Posvěcení lateránské baziliky. Možná byste museli pátrat, o jaký kostel či baziliku se jedná. Nuže: tuto baziliku byste našli na mapě Říma; její celý, úřední titul zní: Arcibazilika Nejsvětějšího Spasitele, svatého Jana Křtitele a svatého Jana Evangelisty. To ovšem neodpovídá na otázku, proč její posvěcení slavíme.

Možná si vzpomenete na událost před více než pěti lety, kdy se Jorge Maria Bergoglio stal papežem Františkem, když poprvé předstoupil před shromážděný Boží lid na Svatopetrském náměstí a oslovil ho jako římský biskup. A vícekrát se už od té doby papež František představuje jako římský biskup. A zcela správně.

Papež František a všichni jeho předchůdci již od sv. Petra včetně byli římskými biskupy, jelikož papež je papežem právě proto, že je římským biskupem; a snad by bylo lépe říci, nikoli že papež je římským biskupem, ale římský biskup je papežem. Od úřadu římského biskupa se odvozuje papežská autorita. Je-li biskup biskupem (tedy přinejmenším to platí pro biskupy diecézní), má také svoji katedrálu, svůj sídelní kostel, kde stojí jeho biskupský stolec, jeho biskupská katedra. Svou katedrálu má samozřejmě i papež coby římský biskup, biskup diecéze Řím. A touto římskou katedrálou je právě bazilika v římské čtvrti Laterán.

SLAVÍME TEDY „PAPEŽSKÉ POSVÍCENÍ“

A slavíme je proto, že římský biskup – papež – má pravomoc nejen nad svou diecézí, ale také nad celou církví. Úřad římského biskupa, jednota s římským biskupem je jedním z rozhodujících prvků, které z nás vytvářejí katolickou církev. Svátek posvěcení lateránské baziliky je tedy den, kdy si to můžeme uvědomit, kdy můžeme děkovat Bohu za dar služby nástupce sv. Petra, kdy si můžeme lépe uvědomit, že patříme k sobě, že nejsme jenom ve své diecézi, ve své farnosti, ve svém společenství izolovanou jednotkou, solitérem, opuštěným ostrovem, ale patříme k širší rodině. A není to náhoda, že při každé mši svaté, při eucharistické modlitbě vzpomínáme na římského biskupa, na papeže, uvádíme ho jménem.

Samozřejmě – mohli bychom se ptát, proč vůbec slavíme posvěcení nějakého kostela; proč vůbec potřebujeme kostely, proč vůbec potřebujeme chrámy z kamení, dřeva, železa, mramoru, oceli, skla, cihel a jiných materiálů. Vždyť nám to přece sv. Pavel říká naprosto jasně a zřetelně: my jsme Boží stavba. „Nevíte, že jste Božím chrámem a že ve vás bydlí Boží Duch? Boží chrám je svatý a ten chrám jste vy.“ (1 Kor 3, 16.17)

K ČEMU TEDY KAMENNÉ STAVBY?

Nemají snad pravdu ti, kdo říkají, že nepotřebujeme chrámové stavby, že bychom mohli spíše vyjít do přírody, kterou někteří nazývají „nejkrásnější Boží chrám, který zbudoval sám Bůh“, a tam v úžasu před krásou Božího stvořitelského díla bychom mohli uctívat Stvořitele.

Vzhledem k počasí, které ve dnech na počátku listopadu obvykle vládne, jsme vcelku rádi, že máme kostely z kamenů a cihel a jiných pevných materiálů. Ale to není jediný důvod. To, že máme kostely, to, že máme chrámy z kamenů a cihel, z mramoru, ze skla, ze železa, ze dřeva, to není přesto, že jsme Božím chrámem, ale proto, že jsme Božím chrámem.

Svou víru, své vyznání víry v to, že my vytváříme církev, která je Božím domem, Boží stavbou, jsme svým způsobem vtělili do kamene. A když vidíme stavbu kostela, ať v krajině, ať v zástavbě, ve městě nebo na vesnici, kde obvykle tvoří dominantu, vždycky, když nám na ni padne pohled, je to pro nás upozornění: ano, existuje církev. Tato stavba je pro nás ukazatelem, kostelní věže jsou pro nás jakýmsi „vykřičníkem“: existuje společenství církve, existuje Boží chrám, který vytváříme. My jsme těmi živými kameny ve stavbě Božího chrámu, chrámu Kristova těla.

Požehnanou stavbu
přeje a vyprošuje otec Zdeněk Drštka